

Memorandum provincieraadsverkiezingen 8 oktober 2006

Speerpunten van de West-Vlaamse milieu en natuurbeweging - lange versie

Inleiding

Elk beleid vertrekt vanuit een aantal vaststellingen.

Op gebied van natuur geldt nog steeds dat West-Vlaanderen, hoewel deze provincie heel wat verschillende biotopen kent, toch bij de meest natuurarme provincies van Vlaanderen hoort. Daarnaast is de provincie uitgesproken bosarm. Gave historische landschappen takelen stelselmatig af. Hoewel hier een aantal historische verklaringen voor zijn (o.m. de sterke aanwezigheid van intensieve landbouw), zijn dergelijke vaststellingen ook het gevolg van een té zwak beleid rond natuur en milieu in de voorbije jaren. Verontrustend is daarbij dat het provinciaal beleid de laatste jaren een aantal inspanningen voor natuur heeft afgebouwd.

De Europese gemeenschap heeft, in het kader van de “Countdown 2010”, de doelstelling vooropgesteld om de achteruitgang van de biodiversiteit te stoppen. Elke overheid heeft op zijn niveau mogelijkheden om deze doelstelling te helpen realiseren.

Het is daarbij duidelijk dat de kwaliteit van landschap en natuur een belangrijke troef is in recreatie en toerisme, 2 domeinen waar West-Vlaanderen troeven én terechte ambitie heeft, maar waar evenzeer geldt dat gebrek aan kwaliteit dit kapitaal aantast.

Een krachtig milieubeleid is een verantwoordelijkheid voor elke overheid. In de voorbije jaren werden het incasseringsvermogen van de natuur en het milieu overschreden. Bijgevolg worden we nu al dagelijks geconfronteerd met de gevolgen van deze overschreden grenzen : extreem slechte kwaliteit oppervlaktewater, dreigende uitputting van grondwater, slechte luchtkwaliteit, problematiek van overbemesting, overstromingen,... Sommige van deze problemen stellen zich bijzonder scherp in onze provincie met directe gezondheidsproblemen voor de inwoners ervan tot gevolg.

Met dit memorandum willen we een 36 acties aanreiken om deze negatieve trends de volgende legislatuur om te buigen en West-Vlaanderen terug in koppositie te plaatsen met een ambitieus natuur- en milieubeleid.

NATUUR

Werk maken van natuurverbindingsgebieden : een kerntaak van de provincie

Op dit moment wordt overal het buitengebied afgebakend. Gebieden met natuurbestemming liggen vaak geïsoleerd. Maar fauna en flora moet ook kunnen migreren tussen deze groene eilanden. Daarvoor zijn de afbakening en inrichting van natuurverbindingsgebieden van cruciaal belang. De Provincie heeft deze kerntaak op zich hebben genomen. De komende jaren is het dus hun taak ervoor te zorgen dat er tastbare groene en groenblauwe linten doorheen het West-Vlaamse landschap ontstaan. Dit zal onder meer de opmaak van provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen vereisen. Naast een natuurfunctie, vervullen de natuurverbindingsgebieden ook een rol in recreatieve beleving, veiliger verkeer en beeldvorming van het landschap. Ook het herwaarderen en terug openstellen van het uitgebreid netwerk van trage wegen past hierin.

Actie 1. Werk maken van natuurverbindingsgebieden.

Aankoopsubsidies instellen, minstens voor natuurverbindingsgebieden

De provinciale aankoopsubsidies voor natuurgebieden zijn in West-Vlaanderen steeds beperkt geweest, zeker als men dit bekijkt in verhouding met de totale provinciale begroting en met de steun die andere provincies zoals Limburg en Vlaams-Brabant geven. In 2004 werd in West-Vlaanderen alle provinciale steun voor aankoop van nieuwe natuurgebieden door natuurverenigingen afgeschaft, met als verantwoording dat dit een Vlaamse verantwoordelijkheid is. Nochtans heeft de provincie op tal van andere domeinen eigen initiatieven die het Vlaams beleid ondersteunen en aanvullen. Natuur moet daar geen uitzondering op zijn.

Het realiseren van natuurverbindingsgebieden is bovendien een specifieke provinciale verantwoordelijkheid. Het instellen van aankoopsubsidies voor natuurverbindingsgebieden voor gemeenten en terreinbeherende verenigingen en dit minstens op het niveau van de koplopers is dan ook een belangrijke stap in een dynamisch provinciaal beleid. Dit laat toe een deel van deze provinciale kerntaak te realiseren met andere partners.

Actie 2 : natuurverbindingsgebieden realiseren met andere partners door het instellen van aankoopsubsidies.

provinciaal subsidiereglement voor projecten natuurlijke entiteiten uitbreiden

Het bestaande subsidiereglement voor projecten i.v.m. natuurlijke entiteiten kan nog uitgebreid worden. Met een luik specifiek voor natuurverbindingsgebieden, waarmee projecten i.v.m. ecologisch beheer van dijken, aanplant en herstel van kleine landschapselementen, natuurvriendelijk oeverbeheer en bermbeheer, enz... kunnen ondersteund worden, maar daarnaast ook met een luik voor projecten i.v.m. natuurstudie. Gerichtte acties rond natuurbeschermingvragen vaak een grondige voorstudie van biotopen en soorten. Zeer veel vrijwilligers zijn bezig met natuurstudie. Materiële, inhoudelijke en professionele ondersteuning van natuurstudie verhoogt zowel het draagvlak voor natuurbehoud als de efficiëntie van acties. Uiteraard houdt een ruimere toepassing van het reglement ook in dat er meer middelen aan gekoppeld dienen te worden.

Actie 3 : het provinciaal subsidiereglement voor projecten i.v.m. natuurlijke entiteiten uitbreiden voor projecten m.b.t. natuurverbindingsgebieden en natuurstudie.

Soorten- en plattlandsbeleid ter versterking van de natuur op het platteland

Aangezien West-Vlaanderen de landbouwprovincie bij uitstek is, ligt er een belangrijke opdracht bij een beleid rond soorten van het landbouwgebied (“boeren-natuur”). De achteruitgang van de biodiversiteit is daar immers groot. Met de acties rond landschapsbedrijfsplannen heeft de provincie West-Vlaanderen in de voorbije jaren echt vernieuwend gewerkt en een voorbeeldfunctie gehad voor gans Vlaanderen. Gezien de goede ervaringen wordt dit systeem, in samenwerking met de gemeenten, bij voorkeur uitgebreid naar de ganse provincie. De combinatie met landschapswachten, die ingezet worden voor landschapsonderhoud, zorgt tegelijk voor duurzame tewerkstelling voor personen met weinig kansen op de reguliere arbeidsmarkt.

Actie 4. Uitbreiding van landschapsbedrijfsplannen over de ganse provincie.

Ook projecten, zoals het akkervogelproject, zijn een goede aanzet om te werken rond soortbescherming. Gezien de beperkte schaal waarop dit gebeurt, is de impact op de soorten echter beperkt en niet duurzaam. De provincie kan vanuit de opgedane ervaring pleiten om deze maatregelen structureel op te nemen in het nieuw plattlandsontwikkelingsbeleid dat in 2007 van start gaat met Europese middelen. De milieubeweging wil meer en vroeger betrokken worden bij het West-Vlaams landbouw- en plattlandsbeleid om meer voorstellen te kunnen doen voor natuurgerichte maatregelen op het platteland.

Actie 5 : Pleiten voor een plattlandsbeleid met structurele maatregelen ter versterking van natuur op het platteland.

West-Vlaamse bossen beschermen en uitbreiden

Provincie West-Vlaanderen stelde zich ooit een bebossingsindex van 5% als doel (bron : provinciale beleidsnota 1994). Deze index diende bereikt te worden door een jaarlijkse aanplant van 450 ha nieuw bos vanaf 1994. Momenteel is deze doelstelling echter nog lang niet bereikt. Onze bosarme provincie is dan ook dringend aan een inhaalbeweging toe. Bosaanleg is niet alleen ecologisch en recreatief belangrijk. Bossen spelen ook een belangrijke rol bij het vastleggen van CO² en het verlagen van de hoeveelheid fijn stof in de lucht. De creatie en uitbreiding van bossen op provinciale domeinen was de voorbije jaren een belangrijk eigen instrument van de provincie om deze bosuitbreidingsdoelstelling in te vullen. Ook hier is het tempo de laatste jaren flink teruggevallen.

We verwachten dat de provincie resoluut de kaart kiest van ecologisch beheerde bossen. De criteria duurzaam bosbeheer moeten nauwgezet nageleefd worden in de provinciale domeinen.

Actie 6 : Planning van nieuwe of uitbreiding van bestaande provinciale domeinen met aandacht voor realiseren van ecologische meerwaarden door de aanleg van bijkomende natuurlijke bossen. De provinciale bossen duurzaam beheren volgens de criteria duurzaam bosbeheer.

Tegelijk kan de provincie een positieve en stimulerende rol spelen bij de verwezenlijking van de stadbossen die in West-Vlaanderen gepland zijn. Stadbossen hebben bovendien niet alleen voor steden een meerwaarde. In onze bosarme provincie hoort elke gemeente en stad een eigen speel- en wandelbos te hebben om gezonde recreatie dichtbij huis mogelijk te maken. De Bestendige Deputatie moet dan ook binnen een redelijke termijn een duidelijk standpunt innemen t.a.v. gemeenten die op basis van het veldwetboek bebossingsvergunningen aan het Vlaams Gewest weigeren : wij vragen dat de Bestendige Deputatie enkel een bebossingsvergunning weigert indien bosuitbreiding omwille van landschappelijke of ecologische redenen niet gewenst is.

Ook de invloed, die de Provincie heeft in de regionale landschappen, kan ze aanwenden ten voordele van een bosrijker West-Vlaanderen.

Actie 7 : De aanleg van bijkomende bossen stimuleren door een positief vergunningenbeleid. 2500 ha netto bosuitbreiding op West-Vlaams grondgebied is een haalbare doelstelling.

Het RSV vermeldt dat het noodzakelijk is dat alle bestaande bossen beschermd worden. Dit houdt ook de bescherming van zonevreemde bossen in, zoals dat van het West-Vlaamse symbooldossier bij uitstek : het Lappersfortbos. Binnen woon- en industriegebieden volstaat momenteel simpelweg een stedenbouwkundige vergunning om dergelijke bossen te kappen. Wij vragen dan ook dat de provincie geen stedenbouwkundige vergunningen meer toekent waarbij bos moet verdwijnen. Boscompensatie kan enkel nog een uitzonderingsmaatregel zijn en moet snel en effectief uitgevoerd worden, zo dicht mogelijk bij de plaats van ontbossing.

De provincies spelen ook een belangrijke coördinerende en aansturende rol ten opzichte van bosgroepen. We verwachten dat de provincie zo snel mogelijk de ontbrekende bosgroep opstart om zodoende ook de privébossen op haar grondgebied optimaal te beschermen.

Actie 8 : Alle West-Vlaamse bossen beschermen, ook de zonevreemde. De provincie geeft geen vergunningen meer voor waarbij bos sneuvelt, tenzij in zeer uitzonderlijke gevallen, die dan snel en effectief gecompenseerd worden.

Een duurzaam en geïntegreerd kustzonebeleid

De Kustzone vormt een uniek gebied voor natuur, recreatie en economische ontwikkelingen. Elk van deze componenten kan de andere versterken of vernietigen. Vooral de natuurelementen hebben de voorbije decennia zware klappen gekregen en waren dikwijls ondergewaardeerd. De laatste jaren zijn gelukkig een aantal initiatieven genomen om een trendbreuk te realiseren. De tijd is nu rijp om te kiezen voor een duurzaam geïntegreerd Kustzone beleid . Het 10 punten programma voor de Kustzone van de Kustwerkgroep van Natuurpunt dat dit jaar werd gelanceerd geeft de krachtlijnen weer.

Actie 9. Implementeren van 10 puntenprogramma voor de Kustzone van de kustwerkgroep van Natuurpunt in het provinciaal beleid

Vrijwilligers ondersteunen

De vrijwilligerswerking via de verschillende natuurverenigingen speelt een cruciale rol voor het natuurbehoud in West-Vlaanderen. Zowel in de dagelijkse zorg voor natuurgebieden, in natuurstudie en monitoring en in educatie naar het grote publiek zijn honderden vrijwilligers dagelijks actief. Daarnaast nemen zij een belangrijke maatschappelijke rol op zich door actieve deelname aan vele overlegniveau's zoals milieuadviesraden, gecoro's, procoro, enz...De natuur- en milieuverenigingen helpen ook het provinciaal natuur- en milieubeleid waar te maken. Indien de provincie deze inzet naar waarde schat, moet ze daar ook middelen voor inzetten. De Provincie ondersteunt deze vrijwilligerswerking momenteel maar met mondjesmaat.

Momenteel is ook voor de wetenschappelijke begeleiding van de vrijwilligers weinig personeel beschikbaar. Nieuwe initiatieven rond soortenbescherming en begeleiding van gemeentelijke initiatieven rond natuurbehoud worden daardoor op te kleine schaal uitgevoerd.

Actie 10 : structurele financiering van de WMF als provinciale koepelvereniging en provinciaal coördinatiepunt van de West-Vlaamse natuur- en milieuverenigingen.

Actie 11 : Meer middelen inzetten voor wetenschappelijke begeleiding van de vrijwilligers. Meer ondersteuning van het vrijwilligerswerk ter ondersteuning van het provinciaal natuur- en milieubeleid.

RECREATIE

Recreatie, maar op verstandige wijze

Het beheer van de provinciale domeinen is de laatste jaren duidelijk met meer oog voor ecologie gevoerd. Ook het beleid rond recreatie wordt meestal mee bepaald door de draagkracht van een gebied. Toch blijven er elk jaar verstorende manifestaties doorgaan, die duidelijk niet verenigbaar zijn met de functie van de provinciale gebieden. Frappante voorbeelden hiervan zijn de cyclocross in d'Aertrijcke en de jaarlijkse autorally over de Kemmelberg te Ieper.

Actie 12. Vergunning voor grotere recreatieve activiteiten steeds toetsen aan de draagkracht van een domein en aan de criterialijst “toegelaten recreatie in provinciale domeinen”.

Een ambitieus trage wegenbeleid voeren.

De Provincie legt ook bovenlokale functionele fietsroutes vast en heeft een coördinerende en controlerende rol m.b.t. trage wegen (kerkpaden, voetwegen, e.d.). Die bevoegdheid moet maximaal aangewend worden om een samenhangend en ambitieus trage wegenbeleid te voeren. Een goed uitgebouwd netwerk van trage wegen komt immers tegemoet aan meerdere maatschappelijke noden (zie ook bij mobiliteit), waaronder de toenemende vraag voor recreatief gebruik van wandelaars, fietsers en ruiters in een kader waarin de belevingswaarde (zowel omgevingsfactoren als veiligheid en gebruiksgemak) centraal staat. Trage wegen zijn daarnaast ook lineaire vluchtstroken voor de nog in het agrarisch landschap voorkomende dier- en plantensoorten. In West-Vlaanderen worden er reeds heel wat waardevolle initiatieven genomen, al concentreren die zich meestal op de meest waardevolle landschappelijk gebieden. Maar ook de zgn. witte regio's (bv. regio Roeselare –Tielt) hebben veel baat bij een aaneensluitend en fijnmazig tragewegenet.

Actie 13 : De provincie streeft naar een ambitieus tragewegen-netwerk in de ganse provincie. Dit kan door een grondige inventarisatie van alle buurtwegen. In overleg met landbouwers en gemeentebesturen, kunnen dan zoveel mogelijk multifunctionele trage wegen geherwaardeerd en terug opengesteld worden.

De wildgroei van gemotoriseerde recreatievormen, zoals quads, (para)motoren & 4x4's schaden het rustige en verkeersveilige karakter van trage wegen en natuurgebieden. De zwakkere gebruikers, zoals wandelaars, fietsers en fauna en flora hebben geen andere keuze dan het lijdzaam te ondergaan. Een mogelijke oplossing is om specifieke tracés voor hen uit te werken en daarnaast lawaaierige sporten in het buitengebied te onderwerpen aan strikte beperkingen.

Actie 14 : De provincie neemt het initiatief om lawaaierige sporten in het buitengebied te regulariseren.

WATER

eigen waterlopen ecologisch beheren

De provincie is beheerder van de waterlopen categorie 2. Het spreekt voor zich dat de provincie de principes van het integraal waterbeleid toepast op haar eigen waterlopen en ze beheert op ecologisch verantwoorde wijze. Momenteel gebeurt dit echter enkel wanneer de opportuniteit zich voordoet. Ook is slechts een fractie van de provinciale begroting voor waterbeleid bestemd voor het ecologisch beheer van de waterlopen. Heel wat meer middelen gaan naar het bestrijden van wateroverlast d.m.v. technische ingrepen, zoals de aanleg van bufferbekkens. Dikwijls zijn deze echter enkel dure pleisters op de wonde en dit op kosten van de gemeenschap. Terwijl veel overstromingen ook vermeden kunnen worden door water, op strategische plaatsen, de nodige ruimte en tijd te gunnen. Dit vraagt meer engagement van de betrokkenen, maar is goedkoper en duurzamer. De gemeenschap kan immers niet blijven opdraaien voor onaangepast land- en waterbeheer. De Provincie heeft hier bovendien ook een voorbeeldfunctie te vervullen naar de gemeenten toe.

Actie 15 : Ecologisch beheer van alle provinciale waterlopen. Overstromingsproblematiek aanpakken door zoveel mogelijk maatregelen aan de bron, het creëren van meer infiltratiemogelijkheden en minder ophogingen. Waar er toch een bufferbekken aangelegd wordt, moet eerst bekeken worden of dit ook ecohydrologisch verantwoord is.

Ambitieuze deelbekkenbeheerplannen

De provincie coördineert de opmaak van de deelbekkenbeheersplannen. Het is dus haar taak om te waken over de kwaliteit ervan. Voor het verkrijgen van een goede waterkwaliteit is het oprichten van enkele proefwaterschappen en het in een nieuw kleedje verpakken van het huidig provinciaal waterbeleid niet voldoende. Nee, er moeten onverwijld actieplannen met ambitieuze doelstellingen en krachtdadige acties voor de deelbekkens opgemaakt worden.

Actie 16 : Onverwijld starten met de opmaak van ambitieuze actieplannen voor de deelbekkens.

Watertoets : bouwen op waterzieke grond niet meer toestaan

Als vergunningverlenende overheid moet ook het provinciebestuur sinds 24 november 2003 de watertoets uitvoeren. Bijkomende bebouwing/activiteit op “waterrijke” gronden toestaan is dan ook niet meer te verantwoorden. Dit is ook het signaal dat de provincie aan de gemeenten moet geven.

Actie 17 : bebouwing op waterrijke gronden niet meer vergunnen of gunstig adviseren.

KLIMAAT EN ENERGIE

Het globale klimaat verandert, ook lokaal beginnen we daar ook nu al de gevolgen van te dragen. Om de schade te beperken kan ook de provincie mee het verschil maken en dit door acties i.v.m. energiebesparing, energie-efficiëntie en duurzame energieproductie.

Energie besparen & efficiënter gebruiken door duurzaam bouwen

De Provincie heeft nu reeds voor een aantal van de eigen gebouwen en instellingen een energieboekhouding ingevoerd. Deze kan best zo snel mogelijk uitgebreid worden naar alle provinciale gebouwen en instellingen. Het provinciebestuur ook zijn eigen personeel, instellingen, gemeenten, enz... belonen voor het besparen van een bepaald percentage energie in een afgesproken tijdspanne.

Actie 18 : zo snel mogelijke een energieboekhouding invoeren voor alle provinciale gebouwen en instellingen.

De Provincie kan haar inwoners op diverse manieren aanmoedigen om hun energievraag te verkleinen. Er is een grote nood aan informatie en sensibilisatie rond deze thema's. WMF maakte in opdracht van de Provincie een draaiboek met beleidsaanbevelingen voor zongericht en compact verkavelen en bouwen. Dit draaiboek is gratis te verkrijgen bij katty.de.wilde@wmfkoepel.be en binnenkort ook downloadbaar op www.wmfkoepel.be. Lage-energiewoningen en passiefhuizen zijn nog quasi onbekend in ons land en moeten gepromoot worden. De provincie kan energiezuinig bouwen tegelijkertijd ook door haar eigen energiebeleid promoten door bij nieuwbouw zelf de keuze te maken voor een vorm van duurzaam bouwen.

Actie 19 : energiebewust bouwen stimuleren door zelf duurzaam te bouwen en doorgedreven sensibilisatie van verschillende doelgroepen.

De productie van hernieuwbare energie op eigen grondgebied stimuleren

Groene energie kopen ondersteunt de ontwikkeling van nieuwe projecten in Vlaanderen. WMF vraagt dat de provincie de energie die ze zelf aankoopt te vergroenen en de gemeenten aan te moedigen hetzelfde te doen.

Actie 20 : Groene energieprojecten ondersteunen door voor de provinciale gebouwen en instellingen groene energie aan te kopen en de gemeenten aansporen hetzelfde te doen.

WMF vraagt daarenboven dat de provincie acties onderneemt zodat op haar grondgebied zoveel mogelijk duurzame energie wordt opgewekt, zoals windturbines, rendabele en natuurvriendelijke biomassa-projecten, zonneboilers, enz... Er dient daarbij wel steeds kritisch bekeken te worden of het productieproces wel degelijk, zowel vanuit ecologisch als vanuit economisch oogpunt verantwoord is. Biomassa uit koolzaad bv. is, gezien de grote oppervlaktes die nodig zijn voor een beperkt rendement, niet de meest geschikte energieteelt voor (West-)Vlaanderen.

De provincie moet zich ook inspannen om vooroordelen bij gemeentebesturen en burgers ten opzichte van windmolenprojecten op land te verkleinen. In opdracht van provincie West-Vlaanderen doet WMF in 2006 een onderzoek naar hoe dit kan aangepakt worden. De WMF verwacht dat de provincie de nodige instrumenten zal inzetten om de resultaten te doen toepassen door de gemeenten. De Provincie moet gemeenten ook stimuleren om in hun ruimtelijke structuurplannen zones te voorzien voor de inplanting van windturbines. Ook de land- en tuinbouw moet geïnformeerd worden over de mogelijkheden van het benutten van zon en wind. WMF verwacht dat deze actie 93 van het provinciaal milieubeleidsplan 2004-2008 ook wordt uitgevoerd.

Actie 21 : de nodige instrumenten inzetten om het draagvlak voor windmolenprojecten bij gemeentebesturen, landbouwers en burgers te vergroten.

MOBILITEIT

Gezonde lucht door een doordacht mobiliteitsbeleid

Ook in West-Vlaanderen is luchtverontreiniging, ten gevolge van fijn stof een belangrijk probleem voor de volksgezondheid. De regio Roeselare-Izegem-Kortrijk vestigt hier zelfs een Vlaams record. Ook de provincie kan hier mee iets aan verhelpen. Dit kan door fietsen, autodelen en openbaar vervoer te stimuleren. Ook bij de uitwerking en opvolging van vervoersplannen voor bedrijvzones, scholengemeenschappen en grootschalige evenementen kan de provincie hier prioritaire aandacht aan besteden.

De provincie moet samen met de Vlaamse overheid bekijken hoe er betere verbindingen met het openbaar vervoer binnen de provincie kunnen verwezenlijkt worden. Het openbaar vervoer moet nog meer inspelen op de vraag, zoals nachtbusen naar uitgaanscentra in het weekend.

Ook door het mee opzetten en steunen van allerlei campagnes voor milieuvriendelijke mobiliteit kan de Provincie een verschil maken. In 2005 bleken BBL-acties als “Fiets naar Kyoto” en met “belgerinkel naar de winkel” een succes in West-Vlaanderen. Ook acties voor lokaal winkelen en lokale (bio)markten passen in dit kader.

De Provincie legt ook bovenlokale functionele fietsroutes vast en heeft een coördinerende en controlerende rol m.b.t. trage wegen (zie ook actie 13). Die bevoegdheid moet maximaal aangewend worden om een samenhangend en ambitieus trage wegenbeleid te voeren: met het oog op recreatie, maar ook voor het dagdagelijks veilig en klimaatvriendelijk verkeer tussen verschillende wijken, dorpen en gehuchten.

Actie 22 : meer verkeersveiligheid en betere luchtkwaliteit door te werken aan milieuvriendelijke mobiliteit.

Missing links zijn geen oplossing voor het verkeersprobleem

Vlaanderen heeft reeds het meest fijnmazige wegennet van Europa. Nieuwe verkeerswegen lossen het verkeersprobleem niet op. Integendeel ze zorgen voor nog meer verkeer en nieuwe verkeersknelpunten, met nog meer luchtvervuiling als gevolg. Bovendien werken ze verdere versnippering van ons landschap in de hand. Missing links kunnen dus enkel nog als ze onvermijdelijk zijn voor de verkeersveiligheid en – leefbaarheid. De milieubeweging wil dan ook betrokken worden bij alle plannen van de provincie m.b.t. missing links.

Actie 23 : de provincie betreft de milieubeweging bij alle plannen m.b.t. missing links.

AFVAL

Nog meer afvalpreventie

De Provincie heeft een coördinerende taak ten aanzien van de realisatie van de uitvoeringsplannen huishoudelijk afval. Het is dan ook hun taak om het afvalbeleid van gemeenten en intercommunales te ondersteunen. Sinds kort kunnen Provincies hiervoor ook subsidies krijgen van de Vlaamse Gemeenschap. Provincie West-Vlaanderen doet hier al heel wat inspanningen voor, maar er zijn nog onbenutte mogelijkheden. In de volgende jaren moet er vooral nog meer werk gemaakt worden van acties inzake afvalpreventie naar specifieke doelgroepen zoals de bouwsector, horeca, bakkers, landbouw, kersverse ouders (herbruikbare luiers), enz... toe

Actie 24 : provinciale campagnes voor afvalpreventie verder uitbreiden en gemeenten en intercommunales ondersteunen om hetzelfde te doen.

HINDER

WMF voert al jaren actie om de lawaaihinder, die uitgaat van landbouwkanonnen, in te perken. Binnen Proclam zijn reeds jarenlang effectievere en goedkopere alternatieven onderzocht. Die studie is nu klaar. De Provincie mag niet langer wachten om gemeenten en landbouwers hierover te informeren en hen via richtlijnen te stimuleren om te investeren in deze alternatieven i.p.v. in dure en omgevingsonvriendelijke luchtkanonnen. De opname van deze problematiek in het provinciaal hinderreglement is eveneens aangewezen.

Actie 25 : gemeenten en landbouwers informeren over mens- en milieuvriendelijke vogelafschrikmiddelen, de bestaande subsidieregelingen promoten en de gemeenten tevens wijzen op de noodzaak om het gebruik van lawaaiërige vogelschrikkanonnen strikt te reglementeren.

VERGUNNINGENBELEID

Milieuvergunningen ten voordele van de gezondheid van de West-Vlamingen

De provincie is een belangrijke vergunningverlenende overheid. Het vergunningenbeleid geeft de provincie mogelijkheden om milieuproblemen effectief aan te pakken. Wanneer een regio te kampen heeft met een jarenlange overschrijdingen van bv. de fijn stof-drempel of de nitraatrichtlijn, moet de provincie bij een nieuwe of hernieuwing van de vergunning ingrijpen. De door de provincie verleende milieuvergunningen mogen enkel van de adviezen van adviesverlenende instanties afwijken als hierdoor duidelijk een meerwaarde voor het milieu bereikt wordt.

Actie 26 : enkel milieuvergunningen afleveren, waarmee de draagkracht van een gebied of waterloop niet overschreden wordt.

Door de afbakening van Vlaanderen als volledig kwetsbaar gebied, komt de problematiek van de mestverwerking nog meer op de voorgrond. Bovendien neemt de druk op West-Vlaanderen nog toe door overname van vergunningen uit andere provincies. Mestverwerking : WMF vraagt dat deze aanvragen steeds behandeld worden met de nodige omzichtigheid i.v.m. het aangewende verwerkingsproces en uitstoot van stoffen (geen afwenteling naar bodem, lucht en water) en de inplantingsplaats (zeker bij clusters van bedrijven). Grootschalige mestverwerkingsbedrijven horen thuis op industrieterreinen.

Actie 27 : Geen vergunningen aan mestverwerkende bedrijven, die de wettelijke normen van lucht, bodem en watervervuiling overschrijden. Mestverwerkingsbedrijven horen thuis op industrieterreinen.

Handhaving gaat hand in hand met het vergunningenbeleid. Naar de gemeenten toe zou de provincie de gemeenten kunnen stimuleren om ook de handhaving van Vlarembedrijven klasse –II op zich te nemen. De samenwerking van de provincie met het federale niveau en lokale politie kan ook bijdragen tot het uitvoeren van betere controles van de vervoersreglementering, uitrijregeling, overbemesting, lozing, enz.....

Actie 28 : Gemeenten stimuleren om de handhaving van Vlarembedrijven klasse 2 op zich te nemen.

RUIMTE

Geen ruimtelijke ordening op vraag

Voornamelijk bedrijven en de woonsector oefenen een stijgende vraag uit op de steeds schaarser wordende open ruimte. Toch zijn er nog genoeg onbebouwde bouwpercelen (o.a. van mensen, die bouwgrond aankopen voor hun kinderen) voorradig in de bestaande woonzones. Nieuwe woonuitbreidingszones aansnijden is daarom voorbarig. Ook op bestaande bedrijventerreinen wordt de beschikbare ruimte dikwijls niet efficiënt gebruikt. Bedrijven kopen immers ook percelen met het oog op mogelijke uitbreiding in de toekomst. Op die manier wordt echter kunstmatig een schaarste aan industrieterrein gecreeërd, wat de druk op de ruimte vergroot.

Actie 29 : de Provincie geeft aan gemeenten, bedrijven en woonsector het signaal dat men eerst dient te inventariseren wat nog onbebouwd is en dat de uitvoering van de taakstelling open ruimte van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen de voorrang heeft op het aanduiden van nieuwe woongebieden en bedrijventerreinen.

Onze versnipperde ruimtelijke ordening doet ook de kosten voor nutsvoorzieningen zoals riolering of elektriciteitsvoorziening enorm oplopen. Deze problemen kunnen in de hand gehouden worden door resoluut te kiezen voor inbreiding, in plaats van uitbreiding, zowel in woongebieden als in bedrijventerzones.

Door leegstaande gebouwen in het stadswefsel of de dorpskern opnieuw te gebruiken, door wonen boven winkels promoten, maar ook door de consument en de bouwsector te informeren over nieuwe woonvormen als kangoeroewonen, meegroeiwoningen, gedeeld gebruik van woonruimte en privégrond, investeert men in levendige stads- en dorpskernen waar het aangenaam wonen en werken is. Ook het voorzien van voldoende publiek groen en stadsrandbossen kan hier aanzienlijk toe bijdragen. De Provincie kan de toename van deze woonvormen bevorderen via haar eigen beleid of door beleidsaanbevelingen aan de gemeenten. Op die manier wordt schaarse open ruimte gespaard voor de volgende generaties en kan ze ondertussen gebruikt worden voor landbouw, recreatie of natuurontwikkeling.

Actie 30 : Verdere versnippering van de resterende open ruimte tegengaan door resoluut te kiezen voor inbreiding i.p.v. uitbreiding.

Duurzame bedrijventerreinen gaan spaarzaam om met de beschikbare ruimte, hebben gezamenlijke ruimtes voor gemeenschappelijke functies (afval, refter, parkeren, vergaderruimtes, enz...), hebben een ecologisch verantwoorde groene inkleding, een op elkaar afgestemde stoffenstroom, enz..... Ook bestaande bedrijventerreinen beschikken vaak over veel onbenutte ruimte. WVI deed de afgelopen jaren een doorgedreven studie van de mogelijkheden hiervoor in West-Vlaanderen. Volgende legislatuur verwachten we dan ook veel concrete en verregaande realisaties op het terrein.

Actie 31 : een koploperpositie innemen door de concrete realisatie van verregaande duurzame bedrijventerreinen.

SOCIALE ECONOMIE

Natuur scheidt werk

Natuur en landschap op een ecologisch verantwoorde wijze onderhouden is arbeidsintensief. Hierdoor kunnen de komende jaren heel wat banen, vooral voor mensen die op de klassieke arbeidsmarkt geen of weinig kansen krijgen, gecreeërd worden. De provincie kan hierbij een belangrijke stimulerende en ondersteunende rol spelen door bv. eens de gezamenlijke hoeveelheid te verzetten beheerswerken van Natuurpunt, de Provincie, Aminimal Bos & Groen, Aminimal afdeling Natuur, de duinenwacht of landschapswacht per regio in kaart te brengen. Op basis van het resultaat daarvan kan men dan per gebied zien of het aantal krachten van de bestaande sociale werkplaatsen volstaat of eventueel gebundeld kunnen worden om op de meest efficiënte wijze beheerswerken uit te voeren. De provincie kan hier positief op inspelen Door de sociale werkplaatsen financieel te ondersteunen, draagt de provincie bij aan tewerkstelling en natuur- en landschapbeheer. Op korte termijn kan men in één regio met een proefproject starten.

Actie 32 : als proefproject voor 1 regio de gezamenlijke hoeveelheid natuur- en landschapsbeheerswerken van de sociale werkplaatsen in kaart brengen.

Provincie West-Vlaanderen ondersteunt het economisch belang van de aanwezige bedrijven en landbouw. Milieu en economie worden momenteel echter nog te veel als een tegenstelling gezien. Terwijl bedrijven die milieu en economie combineren hun concurrentiepositie juist kunnen versterken, ook op wereldvlak. Ecologische en economische ontwikkeling moeten daarom hand in hand gaan. Om toekomstige investeringen mogelijk te maken en competitief te kunnen blijven, bv. met de haven, moet er om de bijkomende druk aan te kunnen, nu in natuurlijke infrastructuur geïnvesteerd worden.

Grondstoffen of natuurlijk kapitaal als water, olie, grond, enz... worden steeds schaarser. Zaken als energie- en waterbesparing, duurzame ruimtelijke ordening gaan ook daarom een steeds belangrijkere plaats innemen in het sociaal-economisch discours.

Als koepelvereniging van de West-Vlaamse natuur- en milieuverenigingen maakt WMF dan ook een rechtmatige aanspraak op de coöptatie als levende kracht in alle West-Vlaamse Resoc's. Momenteel is WMF echter enkel Brugge toegelaten tot dit overlegorgaan. De Provincie zou alvast een pleitbezorger moeten zijn voor het betrekken van de milieubeweging in dit gebiedsgericht overlegorgaan.

Actie 33 : Coöptatie als levende kracht van WMF in alle West-Vlaamse Resoc's

PLATTELAND & LANDBOUW

Hoewel landbouwbedrijven steeds geïntegreerder en met minder pesticiden werken, moet in de landbouw veel meer gestreefd worden naar een goede combinatie van rendement en natuurlijk evenwicht. Onderzoek ten voordele van de biolandbouw, minder intensieve veeteelt (i.p.v. mestverwerking), energie- en waterzuinige teelten, natuurvriendelijke en rendabele teelten, enz... is dus onontbeerlijk en zou het allerbelangrijkste onderzoeksthema van het POVLT moeten zijn.

Ook moet er nog meer sensibilisatie en informatieverstrekking gebeuren over duurzame landbouw. Ook sensibilisatie over meer duurzame eetpatronen, zoals het eten van minder vlees en meer biologische en seizoengebonden producten hoort hierbij. De provincie kan organisaties die zich hiervoor inzetten duurzame consumptie en landbouwproductie ondersteunen.

Actie 34 : heroriëntering van de werking van het POVLT in de richting van duurzame landbouw.

De waterbekkens voor de waterbevoorrading van de landbouw zijn duur in aanleg en – vooral – in onderhoud (ze slibben dicht). Bovendien komen ze slechts ten goede aan een zeer beperkt aantal landbouwers uit de directe omgeving. Een maatschappelijke kosten-baten analyse zou moeten bekijken of het geld niet beter kan worden aangewend in onderzoek, bvb. naar teeltverandering, betere irrigatietechnieken, ander rationeel watergebruik, ...dat de gehele landbouwsector ten goede zou komen, en geld zal uitsparen vandaag en morgen, in plaats van geld zal kosten.

Actie 35 : kosten-baten-analyse uitvoeren van de waterbekkens voor de landbouw en het onderzoeken van alternatieven hiervoor

Pesticiden zijn een probleem voor de waterkwaliteit en dus per definitie ook schadelijk voor de volksgezondheid. Daarom worden ze nog steeds te veel gebruikt. De landbouwer zou dus op alle mogelijke manieren moeten geïnformeerd worden over de schadelijke gevolgen (bv. kankerrisico) van het gebruik van de pesticiden en door de overheid gesteund worden als hij het anders wil aanpakken. Als waterbeheerder en coördinator van de deelbekkenplannen moeten ook de Provincies onderzoeken over welke instrumenten zij beschikken (monitoring, handhaving) om zoveel mogelijk invloed te kunnen uitoefenen op deze problematiek

Actie 36: instrumenten zoeken en inzetten om het gebruik van pesticiden door landbouw te verminderen.

Dit waren dan onze 36 beleidsaanbevelingen voor de provincieraadsverkiezingen van 8 oktober 2006 en voor de beleidsnota's van de komende legislatuur. WMF volgt alvast met aandacht welke acties uw partij ter harte zal nemen.

Meer info over dit memorandum?

West-Vlaamse Milieufederatie (WMF) vzw : 051/40.46.96 of
katty.de.wilde@wmfkoepel.be